

**НАПРЯМ 5. ГУМАНІТАРНІ ТА СОЦІАЛЬНІ НАУКИ.
ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ.
КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО**

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-300-5-36>

**ВНЕСОК АФРОАМЕРИКАНСЬКИХ ВИКОНАВЦІВ
У РОЗВИТОК ВОКАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ У КОНТЕКСТІ
ІСТОРИЧНОЇ ЕВОЛЮЦІЇ ЖАНРУ ОПЕРИ**

Архінова Н. Є.

*старший викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури
факультету мистецтва і дизайну
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Безперечно, співаки афро-американського походження займають особливе місце в історії всесвітньої музичної культури. Їх багата вокальна культура вибрала в себе елементи різних європейських музичних традицій. Класичне оперне мистецтво стало ще однією формою вираження творчого потенціалу афроамериканців на всесвітній музичній ниві.

Перші темношкірі співачки потрапили в Оперу прямо з Нью-Йоркського Бродвею, де вони виступали в мюзиклах – жанр, що народився в США і зберігає популярність до цього дня. Для темношкірих артистів це був дуже непростий час. Після скасування рабства на всій території США в 1965 році представники афро-американського населення країни ще довго були ущемлені в цивільних правах, але ці розсудливі забобони не завадили їм побудувати кар'єру і стати справжніми зірками оперної сцени. До наших днів дійшло безліч імен афро-американських оперних співаків першого покоління, які, безперечно, освоїли техніку та культуру звуку «бельканто».

У сучасній музикознавчій та вокально-методичній літературі термін «бельканто» вживається у різних значеннях. Найчастіше можна зустріти його у значенні “Italian vocal technique of the 18th century, with its emphasis on beauty of sound and brilliance of performance” (італійська техніка співу 18 століття з акцентом на красу звуку і віртуозність виконання) [1, с. 88]. Також під терміном «бельканто» часто мається на увазі певний вокально-оперний стиль композиторської творчості

(зокрема присутній в операх італійських авторів XIX століття – Г. Доніцетті, В. Белліні, Дж. Россіні, рання творчість Дж. Верді). Сучасний вокаліст, педагог та автор Джон Поттер заявляє у своїй книзі “Tenor: History of a Voice”, що «протягом більшої частини XVIII століття кастрати визначали мистецтво співу; саме втрата їх безповоротних навичок з часом породила міф про бельканто, спосіб співу та концептуалізації співу, який повністю відрізнявся від усього, що світ чув раніше чи почує знову» [2, с. 21].

До наших днів дійшло безліч імен афро-американських оперних співаків першого покоління, які, безперечно, освоїли техніку та культуру звуку «бельканто». Класичний оперний репертуар, який вони виконували, має на увазі певну школу та технічний стан голосу: йдеться про виконання партій в операх Г. Доніцетті, В. Белліні, Дж. Верді. Крім цього афроамериканські співаки вже в ті часи (початок XX століття) активно гастролювали у провідних театрах Європи, традиції виконавства яких не можуть бути поставлені під сумнів.

Серед «піонерів» оперних артистів афроамериканського походження треба відзначити мадам Флоренс Коул-Талберт (уроджена Флоренс Коул 1890–1961). Ця непересічна жінка відома не тільки як американське оперне сопрано і, пізніше, вокальний педагог; також вона була однією з перших афроамериканських жінок та чорношкірих оперних артистів, які виступали за кордоном, здобули успіх і визнання критиків у галузі класичної та оперної музики на початку XX століття. Ще одне ім'я – Сісієретта Джонс (1868–1933) – американське сопрано, яку називали «Чорна Патті», порівнюючи з італійською оперною дівою Аделіною Патті, що наводить на думку про досконалість її вокальної техніки та красу тембру. Вона була найбільш високооплачуваною співачкою свого часу, виступаючи з класичним оперним репертуаром на провідних сценах Сполучених Штатів, Вест-Індії, Південної Америки, Австралії, Індії, південної Африки та Європи.

Серед низьких жіночих оперних голосів афро-американського походження можна виділити Джулію Рею (1898–1992), яка виконувала переважно вердівський репертуар. Після одного з виконань партії Еболи критики написали: “As a vocalist... Madam Rhea is a genuine contralto of wonderful range and power, hardly excelled in richness and as the star of the occasion she occupies a place among the greatest human voices produced.» (Як вокалістка ... Мадам Рея – справжнє контральто з дивовижним діапазоном і силою, яке складно перевершити за багатством та як зірка вона займає місце серед найбільших голосів людства) [4, с. 15].

Афроамериканські чоловіки-вокалісти зайняли свої позиції у професійному оперному співі трохи пізніше за жінок, і слід зазначити, що їх список імен значно коротший. Серед них можна виділити імена

баритонів Роберта Кейт Макферріна (1921–2006 – перший афроамериканець чоловічої статі, який виступає в Метрополітен-опера), Едварда Метьюза та Тодда Дункана. У статті Адама Бернштейна згадується висловлювання музичного критика Альфреда Голдберга у “Los Angeles Times” про голос Р. К. Макферріна: «a baritone of beautiful quality, even in all registers, and with top that partakes of something of tenor’s ringing brilliance.» (Баритон прекрасної якості протягом усіх регістрів, на верхніх нотах дзвінкий та яскравий, як у тенора) [5]. У репертуарі вокаліста були присутні найскладніші партії вердіївського репертуару: Ріголетто («Ріголетто»), Амонасро («Аїда»), Ренато («Бал-маскарад») що, безперечно, говорить про високий технічний рівень та драматичну майстерність артиста. Т. Дункан відомий як перший виконавець партії Поргі в опері Дж.Гершвіна «Поргі та Бесс», якого автор сам обрав для прем’єри в результаті кастингу на головні ролі. Серед тенорів виділявся Джордж Ірвінг Ширлі (1934 – перший афроамериканський тенор, який виконав провідну роль у Метрополітен-опера в Нью-Йорку).

Загальновідомо, що з другої половини ХХ століття оперні співаки почали використовувати альтернативні вокальні прийоми для досягнення більшої виразності (часто екзальтації) і драматизму.

Серед оперних майстрів середини ХХ століття треба відзначити Марію Каллас, Етторе Бастіаніні, Джульєтту Сімонато, Чезаре Сьєппі та інших, які продовжили та розвинули техніку «Старої» школи, піднявши її у своєму виконавстві на вищий драматичний рівень. Особливе місце серед них займають співаки афроамериканського походження, які підняли на новий рівень драматичної виразності, емоційного напруження і динаміки загальні тенденції розвитку оперного мистецтва. Ціла плеяда темношкірих оперних співаків має справді унікальні голосові дані та видатний технічний арсенал, що дозволяє адаптувати «стару італійську школу» до нових вимог сцени. Вокальна техніка цих майстрів оперної сцени відрізняється надзвичайною потужністю, барвистістю, віртуозністю, однорідністю та насиченістю регістрів протягом усього діапазону. Вона здатна передати весь спектр людських емоцій і несе в собі такий інформативний заряд, що задум автора зрозумілий за мінімальної акторської гри. Деякі темношкіри вокалістки цієї епохи розвинули свою вокальну майстерність до такого рівня, що могли виконувати партії як мецо-сопранового, так і драм-сопранового репертуару. Це, насамперед, Леонтін Прайс, Грейс Бамбрі, Ширлі Веретт. Можна ще розповісти про визначні голоси – Джессі Норман, Мартін Арройо, Кетлін Беттл, Леони Мітчел, Вільяма Уорфілда, Вільярд а Уайта, Рері Гріст, Г. В.Гілмур – вокалісти, яким підвладний високо-технічний вокальний репертуар від класики до сучасної музики.

У наші дні кількість оперних та камерних академічних співаків афроамериканського походження значно зросла. З плеяди молодих оперних зірок-афроамериканців можна виділити такі імена як: Лоуренс Броунлі, Анджела Браун, Прітті Янде, Деніз Грейс, Джіней Бріджес, Рассел Томас, які виділяються не тільки видатними вокальними природними даними, а й умілим застосуванням засобів і прийомів старої італійської вокальної школи. Їх заразливий темперамент і енергетика разом з високим технічним вокальним рівнем дозволяє виконувати класичний репертуар, використовуючи нові тембральні фарби, тонке фразування та нюансування.

Література:

1. Apel Willy. Dictionary of Music. New York, E.P. Dutton, 1974.
2. Potter John. Tenor: history of a voice. Yale University Press, 2009.
3. Sylvester Russell. "Sylvester Russell's Review". The Pittsburgh Courier. June 27, 1927.
4. Bernstein Adam. "Robert McFerrin Sr.; Was First Black Man to Sing With the Met" Washington Post 5.01.2009 URL: <https://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/11/28/AR2006112801534.html> (дата звернення: 14.04.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-300-5-37>

ЦИНІЗМ У КОНТЕКСТІ САМОЗБЕРЕЖЕННЯ У СОЦІУМІ

Атрошенко В. В.

*здобувач вищої освіти третього (освітнього-наукового рівня)
спеціальності 033 – Філософія*

Український державний університет науки і технологій

Науковий керівник: Палагута В. І.

Інститут промислових та бізнес технологій

Український державний університет науки і технологій

м. Дніпро, Україна

Як у світі академічної філософії, так і поза ним, мистецтво життя все більше стає в центрі уваги. Такі цілі, як успіх, задоволення від свідомого та успішного життя та бажання щастя, чітко визнані в сучасному суспільстві та отримують велику увагу. З іншого боку, в рамках академічної філософії все більше виникає інше питання, зумовлене реальними